

Bruxelles, 7.3.2013
COM(2013) 123 final

CARTE VERDE

**privind strategia europeană în materie de deșeuri de plastic aflate în mediul
înconjurător**

CUPRINS

CARTE VERDE privind strategia europeană în materie de deșeurile de plastic aflate în mediul înconjurător	2
1. Deșeurile de plastic, descrierea unei probleme tot mai serioase	4
2. Reglementări privind deșeurile de plastic din Europa	7
3. Gestionarea deșeurilor de plastic și utilizarea eficientă a resurselor.....	9
4. Dimensiunea internațională.....	9
5. Opțiuni strategice pentru îmbunătățirea gestionării deșeurilor de plastic în Europa .	10
5.1. Gestionarea deșeurilor de plastic pe baza ierarhiei deșeurilor	11
5.2. Realizarea obiectivelor, reciclarea plasticului și inițiative voluntare.....	12
5.3. Accentul pe comportamentul consumatorilor	13
5.4. Spre materiale plastice mai sustenabile.....	14
5.5. Durabilitatea plasticului și a produselor din plastic	15
5.6. Promovarea materialelor plastice biodegradabile și a bioplasticelor.....	17
5.7. Inițiative ale UE legate de deșeurile marine, inclusiv deșeurile de plastic	20
5.8. Acțiuni la nivel internațional.....	21

CARTE VERDE

privind strategia europeană în materie de deșeurile de plastic aflate în mediul înconjurător

Scopul prezentei cărți verzi este de a lansa o amplă reflecție asupra posibilelor răspunsuri la provocările de politică publică generate de deșeurile de plastic, care în prezent nu sunt abordate în mod specific în legislația comunitară în materie de deșeurile. Acțiunile ulterioare cărții verzi vor face parte integrantă din revizuirea mai amplă a legislației din domeniul deșeurilor, care va fi finalizată în 2014. Această revizuire va avea în vedere obiectivele existente privind valorificarea deșeurilor și depozitele de gunoi, precum și o evaluare ex-post a cinci directive care acoperă diverse fluxuri de deșeurile.

Caracteristicile intrinseci ale plasticului creează provocări specifice privind gestionarea deșeurilor. Plasticul, un material relativ ieftin și polivalent, permite numeroase utilizări industriale, ceea ce explică creșterea exponențială din secolul trecut, tendință care probabil va continua. În al doilea rând, plasticul este un material foarte durabil, al cărui ciclu de viață îl depășește pe cel al produselor realizate din el. Ca urmare, generarea de deșeurile de plastic este în creștere la nivel mondial. Durabilitatea plasticului înseamnă de asemenea că eliminarea necontrolată pune probleme, deoarece plasticul poate persista în mediu o perioadă de timp foarte lungă. La summitul Rio+20, s-a subliniat în mod deosebit necesitatea de a continua eforturile de reducere a incidenței și a impactului plasticului în mediul marin.

Nu există doar provocări, ci și oportunități care decurg dintr-o mai bună gestionare a deșeurilor de plastic. Deși plasticul este un material pe deplin reciclabil, doar o mică parte din deșeurile de plastic sunt în prezent reciclate. O mai bună reciclare ar contribui la obiectivele foii de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor adoptată în 2011¹ și ar facilita reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și diminuarea importurilor de materii prime și combustibili fosili. O serie de măsuri adecvate de reciclare a plasticului ar putea de asemenea îmbunătăți competitivitatea și crea noi activități economice și locuri de muncă.

Prezenta carte verde va contribui la reevaluarea riscurilor pentru mediu și sănătatea umană a plasticului din produse atunci când acestea devin deșeurile, vizând o proiectare sănătoasă din punct de vedere ecologic, atât în plan funcțional, cât și în plan chimic, și va deschide un proces de reflecție privind modul de rezolvare a problemei eliminării necontrolate a deșeurilor de plastic și a deversării lor în mare. Aceasta ar trebui să contribuie de asemenea la stimularea reflecției privind includerea efectelor ciclului de viață, de la extracția materiilor prime până la sfârșitul ciclului de viață, în costurile produselor din plastic.

Comisia lansează această consultare pentru a consemna faptele, pentru a evalua mizele și pentru a culege punctele de vedere ale tuturor părților interesate cu privire la un fenomen care are multiple dimensiuni.

Invitația de a prezenta observații se referă la toate sau la unele dintre aspectele tratate în document. Fiecare secțiune care prezintă opțiunile strategice este urmată de întrebări specifice.

Statele membre, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și toate celelalte părți interesate sunt invitate să-și prezinte punctele de vedere cu privire la sugestiile incluse în prezenta carte verde. Contribuțiile, care trebuie să parvină Comisiei până la 7 iunie

---

¹ COM(2011) 571.

2013 cel târziu, trebuie trimise la următoarea adresă:
http://ec.europa.eu/environment/consultations/plastic_waste_en.htm.

Notă: Majoritatea referințelor din prezentul text se bazează pe statisticile oficiale ale Eurostat și AEM.

1. DEȘEURILE DE PLASTIC, DESCRIEREA UNEI PROBLEME TOT MAI SERIOASE

Producția de plastic

Plasticul este un material relativ nou, care a fost introdus în producția industrială abia în 1907². În prezent, acesta este omniprezent în produsele industriale și în bunurile de consum, iar viața modernă este de neimaginat fără el. În același timp, caracteristicile care fac plasticul atât de util, cum ar fi durabilitatea, greutatea redusă și costul mic, complică eliminarea acestuia³.

Producția globală de plastic a crescut de la 1,5 milioane de tone (Mt) pe an în 1950 la 245 Mt în 2008, din care 60 Mt⁴ numai în Europa. Producția din ultimii zece ani a fost egală cu producția înregistrată în cursul întregului secol al XX-lea⁵. Se estimează (într-un scenariu de *status quo*) că 66,5 Mt⁶ de plastic vor fi introduse pe piața UE până în 2020 și că producția globală de plastic s-ar putea tripla până în 2050⁷.

Deșuri de plastic

Se estimează că în Uniunea Europeană (UE 27) s-au generat în 2008 aproximativ 25 Mt de deșuri de plastic. Din acestea, 12,1 Mt (48,7%) au fost duse la depozitele de deșuri, 12,8 Mt (51,3%) au mers la valorificare⁸ și doar 5,3 Mt (21,3%) au fost reciclate⁹. Deși previziunile pentru 2015 anunță o creștere totală de 30 % a nivelului de reciclare mecanică (de la 5,3 Mt la 6,9 Mt), este de așteptat ca depozitarea deșeurilor și incinerarea cu valorificare energetică¹⁰ să rămână principalele moduri de gestionare a deșeurilor¹¹.

Producția de plastic crește odată cu PIB-ul¹², fiind însoțită de o creștere globală a volumului de deșuri de plastic de 5,7 Mt (23%) între 2008 și 2015¹³. Această evoluție este determinată în principal de o creștere de 24% în sectorul ambalajelor și face parte dintr-o tendință de creștere continuă a volumului deșeurilor de plastic din Europa. În absența îmbunătățirii proiectării produselor și a ameliorării măsurilor de gestionare a deșeurilor, volumul deșeurilor de plastic va crește în UE odată cu producția.

Tendențele observate în UE sunt susceptibile de a fi mai marcate în economiile cu un ritm rapid de dezvoltare, cum ar fi India, China, Brazilia și Indonezia, dar și în țările în curs de dezvoltare. Se preconizează că populația lumii va crește cu 790 de milioane de oameni în fiecare deceniu, putând ajunge la peste 9 miliarde până în 2050, cu o nouă clasă de mijloc de

² Gerhard Pretting/Werner Boote, Plastic Planet, Ornage Press, Freiburg 2010, p.8.

³ In depth report Plastic Waste: Ecological and Human Health Impacts, Science for Environment Policy, noiembrie 2011, p.1.

⁴ (BIOIS) Plastic waste in the Environment, final report, Comisia Europeană, noiembrie 2010, <http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/plastics.pdf>.

⁵ KPMG International (2010). The future of the chemical industry.

⁶ Plastic waste in the Environment, loc.cit., p. 163.

⁷ Wurlpel G., Van den Akker J., Pors J., Ten Wolde, Plastics do not belong in the ocean. Towards a roadmap for a clean North Sea. IMSA Amsterdam (2011), p. 39.

⁸ Statisticile statelor membre acoperă în general doar ambalajele din plastic. Volumul real al deșeurilor din plastic este probabil mai mare. A se vedea: FORWAST, 2010, Policy recommendations, p. 43. (http://forwast.brgm.fr/Documents/Deliverables/Forwast_D63.pdf).

⁹ (BIOIS) Plastic waste in the Environment, loc.cit., p. 73.

¹⁰ R 1 operațiune de recuperare în temeiul anexei II la directiva privind deșeurile (2008/98/CE).

¹¹ (BIOIS) Plastic waste in the Environment, loc.cit., p. 123.

¹² (BIOIS) Plastic waste in the Environment, op.cit., p. 122 ff.

¹³ (BIOIS) Plastic waste in the Environment, loc.cit., p. 123.

aproximativ 2 miliarde de persoane¹⁴. Această evoluție este de natură să crească cererea pentru plastic și cantitatea de deșeuri de plastic la nivel mondial.

Industria plasticului

Industria plasticului joacă un rol economic important în Europa, oferind locuri de muncă pentru un număr total de aproximativ 1,45 milioane de persoane în peste 59 000 de societăți și generând o cifră de afaceri în regiune de aproximativ 300 de miliarde de euro pe an. Sectorul de producție asigură 167 000 de locuri de muncă, față de 1,23 milioane în cazul prelucrătorilor (UE 27, 2005-2011, ESTAT), majoritatea în cadrul IMM-urilor¹⁵

În ceea ce privește gestionarea deșeurilor, colectarea și sortarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) și materiale plastice oferă cele mai bune posibilități de locuri de muncă, cu un total de 40 și, respectiv, 15,6 locuri de muncă noi pentru 1 000 de tone de materiale prelucrate. Doar reciclarea plasticului are potențialul de a crea 162 018 locuri de muncă în UE 27, dacă rata de reciclare crește până la un nivel de 70% până în 2020¹⁶.

Plasticul este utilizat în principal în ambalaje, ca produs ieftin care cel mai adesea nu este reutilizabil sau a cărui reutilizare nu este prevăzută. Piața de prelucrare a materialelor plastice este dominată de ambalajele din plastic (40,1%), urmate de sectorul construcțiilor (20,4%). Este de așteptat ca industria plasticului să înregistreze o creștere pe termen lung de aproximativ 4% la nivel mondial, adică mult peste creșterea prevăzută a PIB-ului la nivel mondial¹⁷. Europa rămâne un exportator net de produse din plastic (13 miliarde de euro în 2009), însă producția chineză a atins niveluri similare din 2008¹⁸.

Ce se întâmplă în mediul înconjurător

O dată ajunse în mediu, în special în mediul marin, deșeurile de plastic pot persista timp de sute de ani¹⁹. Cele 10 milioane de tone de deșeuri, în cea mai mare parte plastic, care ajung în fiecare an în oceanele și în mările lumii, dăunează mediului costier și marin, precum și vieții acvatice, constituind cea mai mare operațiune de aruncare a plasticului din lume. Se estimează că întinderile de deșeuri din Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific sunt de ordinul a 100 Mt, din care aproximativ 80% plastic. Resturile de plastic generează pentru speciile marine un risc de agățare sau de ingestie²⁰. „Pescuitul fantomă”²¹ rezultat din abandonarea uneltelor de pescuit din plastic generează costuri economice ridicate și grave prejudicii ecologice. Speciile invazive utilizează resturile de plastic pentru a călători pe distanțe lungi în oceane. Majoritatea resturilor de plastic se depun în cele din urmă pe fundul mării²².

Plasticul nu este inert. Plasticul convențional conține un număr mare și, uneori, o proporție mare de aditivi chimici, care pot fi perturbatori endocriini sau agenți cancerigeni ori provoca

¹⁴ WBCSD, Vision 2050, <http://www.wbcsd.org/templates/TemplateWBCSD5/layout.asp?type=p&MenuId=MTYxNg&doOpe>.

¹⁵ Plastics Europe, plastics – the facts, 2012, p.5.

¹⁶ Friends of the Earth, Report of September 2010, More jobs, less waste, p. 16, p. 31.

¹⁷ Plastics Europe, *loc.cit.*, p 5.

¹⁸ Plastics Europe, *loc.cit.*, p. 12.

¹⁹ Wurpel G. et al, *loc cit.*, p. 13.

²⁰ UNEP, 2009, Marine Litter: A global challenge, http://www.unep.org/pdf/unep_marine_litter-a_global_challenge.pdf.

²¹ Un fenomen care antrenează capturarea neintenționată a unor mari cantități de pești de către mari bucăți de plase de pescuit abandonate, care plutesc în apă.

²² În apropierea marilor orașe și a canioanelor din larg, densitatea ar putea ajunge la 100 000 de unități per/km². A se vedea, de asemenea: Wurpel,G. *loc.cit.*, p. 32, 35.

alte reacții toxice și care pot, în principiu, să migreze în mediu, dar în cantități limitate²³. Poluanții organici persistenti (POP), cum ar fi pesticidele ca DDT și bifenilii policlorurați (PCB)²⁴, pot părăsi apa din mediu pentru a se fixa pe fragmente de plastic potențial nocive²⁵ și pot intra în lanțul alimentar prin intermediul faunei marine care ingerează plasticul (efectul de cal troian)²⁶. Aceste POP nu se dezagregă foarte ușor în mod natural, ci se acumulează în țesuturile organismului, cu efecte potențial cancerigene, mutagene și alte efecte asupra sănătății²⁷.

Particulele mici și fine (așa-numitele microparticule de plastic), rezultate din decenii de fotodegradare și abraziune mecanică, constituie o preocupare specială. Acestea sunt omniprezente și ajung chiar și în cele mai îndepărtate regiuni²⁸, cu o concentrație în apă uneori superioară celei a planctonului. Aceste microparticule de plastic și aditivii chimici pe care-i conțin, în cazul ingerării în cantități mari de către fauna marină, pot reprezenta un risc ridicat de contaminare a lanțului alimentar ca urmare a interacțiunii prădător-pradă.

Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor terestre, în special ratele scăzute de valorificare a deșeurilor de plastic, agravează problema poluării marine cu plastic, care este una dintre problemele de mediu cele mai importante la nivel planetar²⁹. Experții consideră că aproximativ 80% din deșeurile de plastic marine provin de pe uscat³⁰.

Principalele surse terestre de deșeuri de plastic marine par a fi următoarele: deversările de ape pluviale, revărsările canalelor colectoare, deșeurile legate de turism, deversările ilegale³¹, activitățile industriale, transportul necorespunzător, produsele cosmetice, mediile sintetice de sablare sau fibrele de poliester ori fibrele acrilice rezultate din spălarea hainelor³². Particulele de plastic se găsesc în majoritatea oceanelor lumii, chiar și în zone neindustrializate cum ar fi Pacificul de Sud-Vest³³.

---

²³ Majoritatea aditivilor sunt substanțe de umplere sau de întărire, plastifianți, coloranți, stabilizatori, adjuvanți tehnologici, substanțe ignifuge, peroxizi și agenți antistatici, fiecare reprezentând o familie întreagă de produse chimice.

²⁴ Mato Y., Isobe T., Takada H., Kanehiro H., Ohtake C. și Kaminuma T. (2001) „Plastic resin pellets as a transport medium for toxic chemicals in the marine environment” în *Environmental Science and Technology* 35(2): 318-324.

²⁵ Rios, L.M., Moore, C. și P.R. Jones (2007) „Persistent organic pollutants carried by synthetic polymers in the ocean environment” în *Marine Pollution Bulletin* 54: 1230-1237.

²⁶ Rios, L.M., Jones, P.R., Moore, C. și U. Narayan (2010) „Quantification of persistent organic pollutants adsorbed on plastic debris from the Northern Pacific Gyres’ “Eastern Garbage Patch””, acceptat în *Journal of Environment Monitoring*.

²⁷ (BIOIS) Plastic waste in the Environment, *loc.cit*, p. 117.

²⁸ (BIOIS) Plastic waste in the Environment, *loc.cit*, p. 114.

²⁹ Anuarul UNEP; Emerging issues in global environment, Nairobi 2011; GESAMP (2010, IMO/FAO/UNESCO-IOC/UNIDO/WMO/IAEA/UN/UNEP Joint Group of Experts on the Scientific Aspects of Marine Environmental Protection); Bowmer, T. și Kershaw, P.J., 2010 (Eds.), Proceedings of the GESAMP International Workshop on plastic particles as a vector in transporting persistent, bio-accumulating and toxic substances in the oceans. GESAMP Rep. Stud. No. 82, 68 pp., p.8.

³⁰ UNEP (2005). Marine litter, an analytical overview:

http://www.unep.org/regionalseas/marinelitter/publications/docs/anl_oview.pdf.

³¹ Liffman M. și Boogaerts (1997) „Linkages between land-based sources of pollution and marine debris” în *Marine Debris. Sources, Impacts, Solutions* pp 359-366.

³² Browne, M.A., Crump, P., Niven, S.J., Teuten, E., Tonkin, A., Galloway, T., Thompson, R. (2011). Accumulation of microplastics on shorelines worldwide: sources and sinks. *Environ Sci Technol*, 45(21), 9175-9179.

³³ Derraik J.G.B (2002) „The pollution of the marine environment by plastic debris: a review” în *Marine Pollution Bulletin* 44:842-852.

2. REGLEMENTĂRI PRIVIND DEȘEURILE DE PLASTIC DIN EUROPA

Legislația privind deșeurile

Deșeurile de plastic nu sunt abordate în mod specific de legislația UE, în ciuda impactului din ce în ce mai mare asupra mediului. Doar Directiva 94/62/CE privind ambalajele stabilește o țintă specifică de reciclare pentru ambalajele din plastic. Directiva-cadru privind deșeurile (2008/98/CE) stabilește un obiectiv general de reciclare a deșeurilor menajere, care acoperă, printre altele, deșeurile de plastic. Directiva-cadru privind deșeurile este relevantă pentru alte câteva aspecte. De exemplu, directiva stabilește o răspundere extinsă a producătorului ca principiu-cheie în gestionarea deșeurilor. Aceasta stabilește, de asemenea, ierarhia deșeurilor, acordând prioritate prevenirii, reutilizării și reciclării deșeurilor în raport cu valorificarea energetică și eliminarea. Există totuși un contrast puternic între cerințele legislative și practicile efective de gestionare a deșeurilor.

Directiva-cadru privind deșeurile invită Comisia să își revizuiască obiectivele și să ia în considerare obiective suplimentare pentru alte fluxuri de deșeuri, dacă este cazul. În plus, Comisia a fost, de asemenea, invitată să revizuiască obiectivele prevăzute în Directiva privind depozitele de deșeuri, în vederea reducerii depozitării deșeurilor biodegradabile, precum și obiectivele de reciclare și valorificare prevăzute în Directiva privind ambalajele și deșeurile de ambalaje (94/62/CE) pentru mai multe categorii de deșeuri de ambalaje.

Comisia a decis să efectueze o amplă reexaminare a legislației existente în materie de deșeuri și a diferitelor obiective, care se va încheia în 2014. Această reexaminare cuprinde, de asemenea, o evaluare ex-post („verificare a adecvării”) a cinci directive³⁴ privind fluxurile de deșeuri, care va evalua eficacitatea, eficiența, coerența și relevanța. Acțiunile ulterioare prezentei cărți verzi vor face parte integrantă din această amplă revizuire a legislației privind deșeurile.

Legislație privind produsele chimice

Regulamentul REACH nr. 1907/2006/CE prezintă o anumită relevanță pentru reciclarea plasticului. Deși Regulamentul conține dispoziții specifice³⁵ care facilitează introducerea pe piață a materialelor reciclate, în unele cazuri, utilizarea aditivilor în materialele plastice poate împiedica respectarea regulamentului REACH, dacă aditivii nu sunt permisi în noi produse. Unele proceduri REACH sunt, de asemenea, utile pentru a crește eficiența utilizării resurselor de plastic, inclusiv capacitatea de reciclare, precum și pentru a reduce riscurile asociate cu plasticul din mediu. În special, restricțiile rămân instrumente-cheie pentru reducerea riscurilor asociate cu anumite materiale plastice. Autorizarea ar putea fi utilizată pentru a înlocui progresiv aditivii care generează cele mai multe preocupări în ceea ce privește materialele plastice produse în UE.

Regulamentul privind clasificarea, etichetarea și ambalarea (1272/2008/CE) (CLP) permite identificarea substanțelor chimice periculoase și informarea utilizatorilor cu privire la aceste pericole prin simboluri și mențiuni standard pe etichetele de pe ambalaje și prin fișe tehnice de securitate. Aceste informații sunt esențiale pentru stimularea producției de materiale plastice mai puțin periculoase în Europa și, prin urmare, sunt esențiale în vederea creșterii gradului de reciclare a plasticului în Europa.

³⁴ Directiva privind bateriile, 2006/66/CE „JOL 266, 26.9.2006, p. 1-14, Directiva privind vehiculele scoase din uz, 2000/53/CE. JO L 269, 21.10.2000, p.34; Directiva privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, 1994/62/CE, JO L 365, 31.12.1994, p. 10–23; Directiva PCB/PCT, 1996/59/CE, JO L 243, 24.9.1996, p. 31–35; Directiva privind nămolurile de epurare, 1986/278/CEE; JO L 181, 4.7.1986, p. 6–12

³⁵ În special, articolul 2.7 (d).

Pericolele reprezentate de deșeurile de plastic din mediu ar fi în mod semnificativ mai scăzute dacă legislația europeană privind deșeurile ar fi pusă în aplicare în mod corespunzător. În multe state membre, depozitarea deșeurilor rămâne principala modalitate de eliminare a deșeurilor de plastic³⁶. În plus, deversările ilegale nu au fost eradicate pe deplin, iar numeroase depozite de deșeurii sunt ilegale sau sunt gestionate în mod necorespunzător³⁷. Un element încă și mai îngrijorător îl constituie numărul de gospodării care nu sunt acoperite de un sistem municipal de colectare a deșeurilor³⁸; acesta este o situație în care deșeurile de plastic nu sunt supuse niciunui control, ceea ce crește probabilitatea ca materialele plastice ușoare să ajungă în masele de apă și apoi în mare.

Implementarea legislației privind deșeurile

Respectarea legislației privind deșeurile poate contribui semnificativ la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă. Conform estimărilor dintr-un studiu recent, punerea integrală în aplicare a legislației UE în domeniul deșeurilor ar aduce economii de 72 de miliarde de euro pe an, ar crește cifra de afaceri anuală a sectorului UE de gestionare și reciclare a deșeurilor cu 42 de miliarde de euro și ar crea peste 400 000 de locuri de muncă până în 2020³⁹.

Având în vedere că deșeurile de plastic sunt clasificate drept nepericuloase, acestea pot fi exportate către țări care nu sunt membre ale OCDE, în conformitate cu procedura prevăzută în regulamentul privind transporturile de deșeurii (WSR) și cu condiția ca importul să nu fie interzis de țara de destinație. Exporturile totale de deșeurii de plastic din statele membre ale UE au crescut de cinci ori între 1999 și 2011. Majoritatea exporturilor s-au efectuat către Asia⁴⁰.

Aplicarea insuficientă a regulamentului privind transporturile de deșeurii are drept rezultat transportul ilegal al unor mari cantități de deșeurii în afara UE⁴¹. Unul dintre cele mai comune tipuri de deșeurii îl reprezintă deșeurile electronice, care au un conținut ridicat de plastic. Aceste exporturi contribuie la presiunile asupra mediului, în special în țările cu sisteme de gestionare a deșeurilor slab dezvoltate. Transporturile ilegale de deșeurii de plastic reprezintă de asemenea o pierdere importantă de resurse potențiale, precum și oportunități ratate de reciclare în Europa.

Comisia a publicat recent o comunicare⁴² în care subliniază necesitatea de a îmbunătăți capacitatea de reacție la nivel național, regional și local în vederea punerii în aplicare a legislației de mediu. Această comunicare recunoaște faptul că se pot obține îmbunătățiri prin modernizarea cadrului care reglementează în prezent inspecțiile și supravegherea.

---

³⁶ (BIOIS) Plastic waste in the Environment, *loc.cit.*, p. 74.

³⁷ Studiu de monitorizare privind punerea în aplicare a Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeurii în UE-25, consultanți COWI, iunie 2007, p. 79.

³⁸ Studiul COWI, *loc. cit.*, p. 5. În unele state membre din UE 10, sunt vizate 50% dintre gospodării.

³⁹ (BIOIS), implementing EU waste legislation for green growth, final report 2011, pp. 11-13, 88.

⁴⁰ Raportul AEM nr. 7/2012, Copenhaga 2012, "movements of waste across the EU's internal and external borders", p. 20.

⁴¹ BiPRO/Umweltbundesamt, „Services to support the IMPEL network in connection with joint enforcement actions on waste shipment inspections and to co-ordinate such actions, Final Report, 15 iulie 2009.

⁴² („Improving the delivery of benefits from EU environmental measures; building confidence through better knowledge and responsiveness”) COM (2012) 95 final din 7 martie 2012.

3. GESTIONAREA DEȘEURILOR DE PLASTIC ȘI UTILIZAREA EFICIENTĂ A RESURSELOR

Adoptarea unor modele mai sustenabile de producție a plasticului și o mai bună gestionare a deșeurilor de plastic – în special, niveluri mai ridicate ale reciclării - oferă un potențial considerabil de îmbunătățire a eficienței utilizării resurselor. În același timp, acestea ar contribui la reducerea importurilor de materii prime, precum și a emisiilor de gaze cu efect de seră. Economii de resurse pot fi semnificative. Plasticul este produs aproape exclusiv din petrol, iar în prezent producția de plastic reprezintă aproximativ 8% din producția mondială de petrol, din care 4% ca materie primă și 3-4% ca energie pentru procesele de fabricație⁴³.

Din perspectiva utilizării eficiente a resurselor, este deosebit de important să se evite ca deșeurile de plastic să ajungă în depozitele de deșeuri. Orice depozitare a deșeurilor de plastic este o risipă evidentă de resurse, care ar trebui evitată în favoarea reciclării sau cel puțin a valorificării energetice. Cu toate acestea, ratele de depozitare a deșeurilor de plastic rămân ridicate în mai multe state membre, din cauza lipsei de alternative adecvate și a utilizării insuficiente a instrumentelor economice care și-au dovedit eficacitatea.

Necesitatea de a conserva resursele naturale și de a îmbunătăți eficiența utilizării resurselor ar putea fi un factor de stimulare a creșterii sustenabilității producției de plastic. În mod ideal, toate materialele din plastic ar trebui să poată fi reciclate complet, la costuri rezonabile.

Reciclarea începe încă din faza de proiectare a produsului. Prin urmare, proiectarea produsului are potențialul de a deveni unul dintre principalele instrumente pentru punerea în aplicare a foii de parcurs recent adoptate privind utilizarea eficientă a resurselor⁴⁴.

Ratele de reciclare scăzute și exporturile de deșeuri de plastic în vederea prelucrării lor în țări terțe constituie pentru Europa o importantă pierdere de resurse neregenerabile și de locuri de muncă. Potențialul de reciclare a plasticului rămâne în bună măsură subutilizat. De exemplu, programul irlandez de dezvoltare pentru resursele provenite din deșeuri a identificat, printre altele, plasticul ca având cel mai mare potențial de reciclare în Irlanda⁴⁵. În Germania, unde 60% din deșeurile de plastic sunt în prezent incinerate, rămân încă multe de făcut pentru a crește rata de reciclare a plasticului⁴⁶.

Un studiu recent a arătat că reciclarea plasticului și economiile de materiale au cea mai mare contribuție la reducerea efectelor legate de schimbările climatice, epuizarea resurselor abiotice și ecotoxicitatea acvatică. O productivitate superioară a plasticului ar permite o contribuție mai mare la reducerea impactului asupra mediului. În ceea ce privește reducerea gazelor cu efect de seră, plasticul a dovedit cel mai ridicat potențial, urmat de biomasă și metale⁴⁷.

4. DIMENSIUNEA INTERNAȚIONALĂ

Plasticul este o sursă majoră de poluare a mediului marin la nivel mondial. Deșeurile de plastic se deplasează dincolo de frontiere, iar pentru a aborda această problemă în mod eficient, sunt necesare măsuri la nivel internațional în ceea ce privește deșeurile de plastic

⁴³ Hopewell, Dvorak, R. & Kosior, E. (2009). Plastics recycling: challenges and opportunities. *Philosophical transactions of the Royal Society N 364*: 2115-2126.

⁴⁴ Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, COM(2011) 571 final. documentele de lucru care însoțesc foaia de parcurs pot fi consultate la: http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/pdf/com2011_571.pdf.

⁴⁵ (BIOIS) implementing EU waste legislation for green growth, final report, p. 187.

⁴⁶ *Trendresearch: Der Markt für das Recycling von Kunststoffen in Mitteleuropa*, Marktentwicklung, technische Machbarkeit und ökologischer Nutzen, Bremen, 2011.

⁴⁷ (BIOIS) (2011) Analysis of the Key Contributions to Resource Efficiency, final report, p. 101.

marine. Acest lucru a fost recunoscut în mod clar la Conferința Rio+20 a Națiunilor Unite privind dezvoltarea sustenabilă, desfășurată în iunie 2012.

Rezoluții recente ale ONU, acorduri de mediu la nivel mondial și decizii ale unor agenții internaționale au atras atenția comunității internaționale asupra problemei. Cea de-a 5-a conferință internațională privind deșeurile marine, organizată la Honolulu de UNEP și NOAA⁴⁸ în martie 2011, ar putea constitui un prim pas către o strategie și planuri de acțiune la nivel mondial privind poluarea marină cu materiale plastice. Aceasta a identificat sistemele necorespunzătoare de gestionare a deșeurilor din numeroase părți ale lumii drept o problemă generală, deoarece acestea reprezintă un factor major care afectează transferul deșeurilor de plastic terestre către mediul marin. Consolidarea capacităților de gestionare a deșeurilor constituie un capitol la care sunt necesare eforturi suplimentare⁴⁹.

Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenți (POP) este relevantă pentru plastic în măsura în care restricționează utilizarea substanțelor ignifuge comerciale, cum ar fi pentabromodifenileterul și octabromodifenileterul (BDE). Convenția interzice totodată reciclarea materialelor care conțin POP, cum ar fi unele substanțe ignifuge bromurate.

Convențiile maritime regionale precum OSPAR, Barcelona, Helcom și Marea Neagră pot și ele juca un rol important în lupta contra deșeurilor marine. De exemplu, conferința părților Convenției de la Barcelona au adoptat în 2012 un document de politică însoțit de un cadru strategic pentru gestionarea deșeurilor marine. Acțiunile întreprinse în temeiul acordurilor maritime regionale ar ajuta, de asemenea, statele membre să pună în aplicare mai bine obligațiile care le revin în temeiul MSFD (Directiva privind strategia pentru mediul marin) pentru a obține sau a menține o bună stare ecologică a mediului marin până în 2020.

5. OPȚIUNI STRATEGICE PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA GESTIONĂRII DEȘEURILOR DE PLASTIC ÎN EUROPA

Directiva privind deșeurile (2008/98/CE) a deschis deja drumul către o nouă gândire în ceea ce privește gestionarea deșeurilor. Aceasta stabilește o răspundere extinsă a producătorului (articolul 8) și descrie factori puternici și inovatori de stimulare a unei producții sustenabile, ținând seama de întregul ciclu de viață al produselor. Statele membre sunt încurajate să adopte măsuri legislative și nelegislative pentru a consolida reutilizarea și prevenirea, reciclarea și alte operațiuni de valorificare a deșeurilor. Producătorii trebuie încurajați să se implice în crearea de puncte de acceptare a produselor scoase din uz. Aceștia pot să se angajeze în gestionarea deșeurilor și să își asume responsabilitatea financiară pentru activitatea respectivă. Aceștia vor pune la dispoziția publicului informații cu privire la posibilitățile de reutilizare sau de reciclare a unui produs. Se vor lua măsuri corespunzătoare prin care să se încurajeze proiectarea de produse care să aibă un impact mai mic asupra mediului și care să genereze mai puține deșeuri în cursul producției și al utilizării ulterioare. Aceste măsuri pot încuraja dezvoltarea, producerea și comercializarea de produse cu utilizări multiple, care sunt durabile din punct de vedere tehnic și permit o gestionare ecologică la sfârșitul ciclului de viață.

Opțiunile strategice prezentate în această secțiune urmează o abordare bazată pe ciclul de viață, care începe cu proiectarea plasticului. Este într-adevăr evident că proiectarea plasticului și a produselor din plastic joacă un rol cheie în ceea ce privește sustenabilitatea și determină etapele ulterioare ale ciclului de viață al materialelor plastice. De exemplu, reciclarea

⁴⁸ National Oceanic and Atmospheric Administration.

⁴⁹ GESAMP (2010), *loc.cit.*, Rep. Stud. No. 82, 68 pp., p.31.

plasticului depinde în mare măsură de compoziția materialelor plastice și de proiectarea produselor din plastic.

5.1. Gestionarea deșeurilor de plastic pe baza ierarhiei deșeurilor

În principiu, reciclarea deșeurilor de plastic este o opțiune mai bună decât valorificarea energetică sau depozitarea. Deși, din perspectiva ciclului de viață, nu toate deșeurile de plastic pot fi reciclate, nu există motive tehnice pentru ca plasticul să meargă la depozitele de deșeuri, în loc să fie reciclat sau exploatat în vederea valorificării energetice. Acest obiect ar putea fi atins prin eliminarea treptată sau interdicția depozitării deșeurilor de plastic, printr-o modificare a Directivei privind depozitele de deșeuri (1999/31/CE). Ambele opțiuni sunt deja folosite pentru deșeurile biologice (eliminare treptată) și anvelope, lichide, explozibili (interdicție).

Statele membre cu rate de depozitare a deșeurilor de sub 5%, cum ar fi Germania, Țările de Jos, Suedia, Danemarca, Belgia și Austria, ating rate de valorificare a deșeurilor de plastic, inclusiv reciclare, cuprinse între 80% și 100%. Toate aceste țări au luat măsuri eficiente - echivalente cu o interzicere a depozitării - care au permis ca deșeurile combustibile să nu mai ajungă la depozitele de deșeuri. Majoritatea statelor membre mai puțin performante nu aplică astfel de măsuri și efectuează acceptarea deșeurilor în depozite pe baza unei taxe de depozitare care uneori poate fi de doar 7 euro pe tonă.

Cu toate acestea, unele state membre cu rate de valorificare ridicate și interdicții privind depozitele de deșeuri au încă rate modeste de reciclare a plasticului: în medie, aproximativ 28%⁵⁰. Raportul actual dintre reciclarea și valorificarea energetică a deșeurilor de plastic ar putea fi îmbunătățit prin măsuri privind colectarea separată, sortarea și valorificarea materialelor. O interzicere a depozitării deșeurilor care să favorizeze în mod automat valorificarea energetică în raport cu reciclarea nu ar respecta ierarhia deșeurilor. Ar putea fi util să se reflecteze asupra modului în care instrumentele economice ar putea fi folosite pentru orientarea fluxurilor de deșeuri conform ierarhiei deșeurilor, evitându-se astfel un „efect de aspirare” în favoarea valorificării energetice.

În medie, aproape 50% din toate materialele plastice din UE merg la depozitele de deșeuri, majoritatea fiind ambalaje. Absența generalizată a colectării separate a deșeurilor și lipsa unor soluții alternative în multe state membre pot explica rata ridicată de eliminare a materialelor plastice la depozitele de deșeuri⁵¹. Depozitarea plasticului nu contribuie cu nimic la valorificarea materialelor și la valorificarea energetică, fiind deci foarte ineficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor. Un studiu privind prognozele legate de generarea de deșeuri până în 2035 a evaluat introducerea unor politici ferme de extindere a reciclării și a constatat că plasticul are cel mai mare potențial de reducere a impactului deșeurilor asupra mediului⁵².

Întrebări:

- (1) Se poate aborda în mod adecvat problema plasticului în cadrul legislativ care reglementează în prezent gestionarea deșeurilor sau este necesară adaptarea legislației în vigoare?**

⁵⁰ *CONSULTIC Marketing & Industrieberatungs GmbH, Kunststoffabfälle und Recycling in Deutschland und Europa, Alzenau 2012.*

⁵¹ *BiPRO, Organisation of awareness raising events concerning the implementation of Directive 1999/31/EC on the landfill of waste, Final Report, 30 May 2007, p. 17.*

⁵² *FORWAST, 2010, Policy recommendations, loc.cit.*

- (2) **Cum se pot elabora măsuri de promovare a unui grad mai ridicat de reciclare a plasticului, astfel încât să aibă un impact pozitiv asupra consolidării competitivității și a creșterii?**
- (3) **Aplicarea integrală și efectivă a cerințelor de tratare a deșeurilor prevăzute în legislația actuală privind depozitele de deșeurii ar reduce suficient nivelul actual de depozitare a deșeurilor de plastic?**
- (4) **Ce măsuri ar fi adecvate și eficiente pentru a promova reutilizarea și valorificarea plasticului în raport cu depozitarea? O interdicție a depozitării plasticului ar fi o soluție proporțională sau ar fi suficientă o creștere a taxelor de depozitare și introducerea unor obiective de reducere a cantității de deșeurii care ajung în depozite?**
- (5) **Ce alte măsuri ar fi oportune pentru a îmbunătăți poziția valorificării deșeurilor de plastic în ierarhia deșeurilor, reducând astfel valorificarea energetică în favoarea reciclării mecanice? O taxă pe valorificarea energetică ar fi o măsură utilă?**
- (6) **Ar trebui să se promoveze în Europa, sau chiar să devină obligatorie, colectarea domestică separată a tuturor deșeurilor de plastic, combinată cu regimuri de taxare de tipul „plătești pentru a arunca” pentru partea rămasă din deșeurii?**

5.2. Realizarea obiectivelor, reciclarea plasticului și inițiative voluntare

Obiective și exportul deșeurilor de plastic

Aproximativ 16 Mt/an de deșeurii de plastic ar putea fi reciclate dacă toate obiectivele actuale de reciclare ar fi îndeplinite pentru deșeurile municipale solide, deșeurile din construcții și demolări, vehiculele scoase din uz, ambalaje, baterii și DEEE. Această cifră pare să indice că aproximativ 9 Mt de deșeurii de plastic (din totalul de 24,9 Mt) nu sunt acoperite în mod specific de obiective de reutilizare/valorificare cu caracter obligatoriu; este vorba în principal de plasticul utilizat în mobilă și alte echipamente decât echipamentele electrice și electronice⁵³. Directiva privind ambalajele este singurul instrument juridic al UE care stabilește un obiectiv de reciclare specific pentru ambalajele din plastic. Ar putea fi avută în vedere stabilirea unor alte obiective specifice de reciclare a deșeurilor de plastic, depășind cadrul deșeurilor de ambalaje din plastic.

Așa cum concluzionează AEM, este posibil și ca obiectivele de reciclare stabilite în legislația europeană privind deșeurile să fi stimulat furnizarea de deșeurii reciclabile⁵⁴. Această evoluție, combinată cu prețurile ridicate plătite de economia asiatică aflată în plină expansiune, a antrenat o creștere exponențială a exporturilor de deșeurii de plastic către Asia în ultimii 10 ani. Deși acesta nu este în sine un lucru negativ, se poate argumenta că reciclarea deșeurilor de plastic în Europa este, din punct de vedere ecologic, o opțiune mai bună și că deșeurile de plastic exportate către țări terțe ar trebui să fie reciclate în instalații conforme cu standarde echivalente celor aplicate în UE. Exportul de deșeurii de plastic către instalații neconforme sau în scopul eliminării ar putea să contravină obiectivului ecologic de conservare a resurselor prevăzut în Directiva-cadru privind apa.

- (7) **Sunt necesare obiective specifice de reciclare a deșeurilor de plastic pentru a crește nivelul de reciclare a acestui tip de deșeurii? Ce alte tipuri de măsuri ar putea fi introduse?**

⁵³ (BIOIS)(2011), Study on coherence of waste legislation , *loc.cit.*, p. 30.

⁵⁴ Raportul AEM nr. 7/2012, Copenhaga 2012, „movements of waste across the EU’s internal and external borders“, p. 21.

- (8) Este necesar să se ia măsuri pentru a se evita reciclarea neconformă sau aruncarea deșeurilor de plastic reciclabile exportate către țări terțe?**

Acțiuni voluntare

Acțiunile voluntare ar putea contribui și ele semnificativ la atenuarea problemei deșeurilor de plastic din mediu și ar putea favoriza minimizarea utilizării resurselor. O țintă la îndemână ar fi deșeurile de ambalaje din plastic, care reprezintă 63% din totalul deșeurilor de plastic generate. Stabilirea unor „*orientări privind ambalajele sustenabile*”, pe care producătorii și comercianții cu amănuntul s-ar angaja să le respecte, ar putea fi un pas în direcția cea bună. O astfel de inițiativă ar putea cuprinde definirea unor parametri pentru evaluarea sustenabilității ambalajelor, punerea la dispoziție a celor mai bune tehnici actuale pentru producătorii de ambalaje din plastic, existența unui sistem de etichetare independent pentru a măsura amprenta individuală a consumatorilor, demararea de campanii de informare prin care consumatorii să fie sensibilizați cu privire la eliminarea plasticului și la pericolele legate de acest material, precum și organizarea unei colectări separate. Inițiative existente, precum Forumul detailiștilor europeni, EUROOPEN, „PET bottle platform” și Vinyl 2010+ ar putea să-și unească eforturile în vederea creșterii sustenabilității producției și eliminării plasticului. Scheme similare ar putea fi create pentru colectarea și valorificarea materialelor plastice agricole (altele decât ambalajele), care sunt ușor de reciclat datorită compoziției lor chimice uniforme. Programul „*Agricultural Waste Plastics Collection and Recovery Programme*” din Regatul Unit ar putea servi drept exemplu⁵⁵. Inițiative similare ar putea să se concentreze pe plasticul provenit din DEEE și din vehicule la sfârșitul ciclului de viață, care reprezintă 10 % din deșeurile de plastic produse în Europa. În fine, investițiile producătorilor în îmbunătățirea proiectării produselor vor deveni un factor mai important de stimulare a reducerii deșeurilor de plastic. Articolul 8 din Directiva-cadru privind apa indică în aceeași direcție, iar adaptarea voluntară anticipată ar putea duce la rezultate mai bune decât schimbările impuse prin lege.

- (9) Alte acțiuni voluntare, întreprinse în special de producători și de comercianții cu amănuntul, ar fi un instrument adecvat și eficient pentru a obține o mai bună utilizare a resurselor în cadrul ciclului de viață al produselor din plastic?**

5.3. Accentul pe comportamentul consumatorilor

Dând plasticului o valoare

Plasticul este perceput ca un material care nu are o valoare intrinsecă. Această percepție favorizează aruncarea deșeurilor. Totuși, toate materialele plastice sunt materiale complexe și de înaltă tehnologie, pe care consumatorii ar trebui să le aprecieze la justa lor valoare în vederea stimulării reutilizării și reciclării.

Unele produse din plastic (de exemplu, sticlele pentru băuturi de tipul „PET”) pot face obiectul unui sistem de garanție și returnare, care ar motiva deținătorul produsului aflat la sfârșitul ciclului de viață să-și recupereze garanția, returnând obiectul la un punct de colectare determinat, evitând restricțiile de concurență sau structurile monopoliste. Pentru anumite articole din plastic, noi modele antreprenoriale, cum ar fi sistemele de închiriere, unde producătorul rămâne proprietarul produsului, ar putea fi un instrument util pentru a garanta colectarea articolului și tratarea rațională din punct de vedere ecologic a acestuia.

⁵⁵

Materialele plastice agricole, altele decât ambalajele, includ sfoara pentru balotare, învelitorile de plante, folia pentru sere, învelitorile horticoale, folia pentru mulci și învelitorile pentru produse însilozate. A se vedea www.defra.gov.uk/corporate/consult/agri-plastics/index.htm.

Întrebări:

- (10) Este posibil să se dezvolte sisteme de garanție și returnare sau de închiriere pentru anumite categorii de produse din plastic? În caz afirmativ, cum ar putea fi evitate efectele negative asupra concurenței?**

Consumatori care știu ce cumpără

Consumatorii informați pot juca un rol decisiv în promovarea unor modele de producție mai sustenabile pentru plastic și produsele din plastic, facilitând totodată o utilizare mai eficientă a resurselor. Vizând comportamentul consumatorilor, informațiile clare, simple și concise ar putea permite informarea consumatorilor cu privire la conținutul de plastic al unui produs și aditivii/coloranții potențial periculoși pe care-i conține, cu privire la impactul acestora asupra posibilităților de reciclare și cu privire la precauțiile necesare în utilizarea produselor.

Aceste informații ar putea include de asemenea indicatori de performanță de mediu, precum posibilitățile de reciclare și de compostare și performanțele produselor din plastic din punctul de vedere al utilizării eficiente a resurselor. Pentru anumite produse din plastic, informațiile privind conținutul de materiale reciclate și posibilitățile de reciclare și de reparare ar putea fi de asemenea utile.

Informații complete privind tipul de plastic utilizat și posibilitățile de reciclare ar putea fi furnizate consumatorului, depășind cadrele existente, pentru a-i permite să facă o alegere în cunoștință de cauză atunci când cumpără un produs din plastic. Simplitatea și eficiența reciclării s-ar putea reflecta în prețul produsului și ar putea fi utilizate ca strategie de marketing. Informații bazate pe amprenta ecologică sau pe etichete ecologice ar putea fi de asemenea utilizate pentru a facilita o alegere în cunoștință de cauză în ceea ce privește performanțele globale pe parcursul întregului ciclu de viață al produsului.

Întrebare:

- (11) Ce tip de informații considerați că ar fi necesare pentru le oferi consumatorilor posibilitatea de a contribui direct la utilizarea eficientă a resurselor în momentul în care aleg un produs din plastic?**

5.4. Spre materiale plastice mai sustenabile

O proiectare a plasticului care să permită o reciclare simplă și economică pe parcursul întregului ciclu de viață⁵⁶

Un element important pentru creșterea sustenabilității producției de plastic este faza de proiectare însăși. Deși există relativ puține tipuri de plastic de bază (polimeri), multitudinea de aditivi utilizați în producția plasticului poate constitui un obstacol major pentru reciclarea plasticului sau poate duce mai degrabă la sub-reciclare decât la o reciclare pe parcursul întregului ciclu de viață.

Reducerea substanțelor periculoase din plastic ar duce la sporirea posibilităților de reciclare. Eliminarea treptată a acestor substanțe, atât din produsele noi, cât și din cele reciclate, ar reduce de asemenea riscurile asociate cu utilizarea acestora. Foia de parcurs privind eficiența utilizării resurselor sugerează că, până în 2020, toate substanțele relevante care prezintă

⁵⁶ Deșeurile de plastic și reciclarea lor sunt abordate în cadrul parteneriatului public-privat SPIRE (procedee industriale sustenabile), în curs de elaborare. A se vedea, pentru detalii: [http://www.suschem.org/documents/document/20120124124146-sustainable_process_industry_1209c\(1\).pdf](http://www.suschem.org/documents/document/20120124124146-sustainable_process_industry_1209c(1).pdf)

motive de îngrijorare deosebită trebuie introduse în lista REACH a substanțelor candidate, ceea ce ar permite captarea aditivilor de plastic relevanți.

Un flux adecvat de informații între producători și reciclatori este de asemenea important. Fișe tehnice de securitate clare pentru particulele de plastic utilizate de către prelucrători ar putea favoriza o reciclare de înaltă calitate. De asemenea, etichetarea și informațiile privind conținutul chimic al plasticului livrat prelucrătorilor, indicând toți aditivii, ar putea juca un rol util.

Întrebare:

- (12) Ce schimbări aduse proiectării chimice a plasticului ar putea îmbunătăți posibilitățile de reciclare a acestuia?**
- (13) Cum ar putea fi puse informațiile privind conținutul chimic al plasticului la dispoziția tuturor actorilor din lanțul de reciclare a deșeurilor?**

Materialele inovatoare aduc noi provocări

Riscuri noi pot apărea în urma utilizării unor materiale inovatoare precum nanomaterialele, prezente de exemplu în sticlele din polietilentereftalat (PET)⁵⁷ sau în ambalaje în general sau care permit penetrarea selectivă a gazului în ambalajele alimentare, sau în urma utilizării nanosenzorilor pentru a detecta deteriorarea produselor alimentare⁵⁸. Abordarea UE constă în evaluarea de la caz la caz a riscurilor nanomaterialelor individuale. Evaluarea riscurilor potențiale pentru sănătate și mediu este totuși dificilă din cauza penuriei de date toxicologice și de mediu. Definiția comună a nanomaterialelor, care a fost formulată la nivel european, ar putea îmbunătăți producția și colectarea acestor date relevante⁵⁹.

Utilizarea tot mai largă a microplasticelor virgine este, de asemenea, un subiect de îngrijorare. În unele produse de consum, cum ar fi cremele exfoliante și gelurile de duș, producătorii adaugă microplastic în loc de particule exfoliante naturale. Aceste particule pot ajunge în mări, deoarece sistemele de gestionare a apei nu sunt capabile să rețină aceste materiale.

Întrebare:

- (14) Cum pot fi abordate cel mai bine problemele generate de utilizarea microplasticului în produse sau procese industriale și a nanoparticulelor în plastic?**

5.5. Durabilitatea plasticului și a produselor din plastic

Multe probleme din domeniul gestionării deșeurilor de plastic, cum ar fi creșterea volumelor și plasticul marin, sunt cauzate de durabilitatea extremă a materialelor plastice, care de obicei au o durată de viață mai lungă decât produsele care le conțin. Problemele sunt exacerbate atunci când produsele din plastic sunt concepute special pentru o singură utilizare sau pentru o durată scurtă de viață ori atunci când durata lor de viață este scurtată în mod deliberat.

⁵⁷ Centre for Technology Assessment. Dinner is served! Nanotechnology in the kitchen and in the shopping basket – Extras din studiul TA-SWISS „Nanotechnology in the food sector”. 2009: www.ta-swiss.ch/a/nano_naf0/KF_Nano_im_Lebensmittelbereich.pdf.

⁵⁸ Busch L. Nanotechnologies, food, and agriculture: next big thing or flash in the pan? *Agric Hum Values*. 2008;25:215–218; Sozer N., Kokini JL. Nanotechnology and its applications in the food sector. *Trends Biotechnol*. 2009;27(2): 82-9.

⁵⁹ Recomandarea Comisiei din 18 octombrie 2011 privind definiția nanomaterialelor 2011/696/UE; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:275:0038:0040:RO:PDF>.

O proiectare care să faciliteze o durată de viață mai lungă, reutilizarea și repararea produselor

Pentru a asigura sustenabilitatea producției și a consumului de produse din plastic și pentru a evita pierderea de resurse naturale neregenerabile, produsele din plastic trebuie să fie proiectate astfel încât să se maximizeze durabilitatea. Există mai mulți factori care fac dificilă realizarea acestui obiectiv, cum ar fi uzura tehnică sau planificată⁶⁰, precum și tipurile de proiectare care fac ca repararea produselor din plastic să fie nerentabilă sau chiar imposibilă din punct de vedere tehnic.

Adesea, produsele din plastic, cum ar fi echipamentele electrice și electronice, nu sunt proiectate în vederea unei reutilizări ulterioare. Deoarece proiectarea poate să nu fie decât un instrument de marketing, chiar și pași mici în ceea ce privește inovarea tehnică sunt adesea utilizați mai degrabă pentru a comercializa un produs complet nou decât pentru a alege un sistem modular proiectat pentru a permite înlocuirea ușoară și la costuri mici a componentelor inovatoare. De exemplu, este o situație comună să se vândă un laptop din plastic complet nou, atunci când o simplă înlocuire a procesorului (CPU) ar putea fi suficientă din punct de vedere tehnic pentru a moderniza echipamentul.

Ar trebui să se evite orice proiectare care face în mod deliberat imposibilă repararea produselor din plastic⁶¹. Elaborarea de cerințe sau orientări privind reutilizarea și repararea produselor din plastic este o opțiune care ar trebui explorată. Au început deja unele activități privind dezvoltarea de metodologii pentru măsurarea posibilităților de reutilizare a produselor⁶². O soluție ar putea consta în elaborarea de norme de proiectare ecologică, stabilirea de criterii specifice privind reutilizarea, durabilitatea, posibilitățile de reparare și construcția modulară, așa cum se prevede deja la articolul 9 alineatul (1) din Directiva-cadru privind apa.

- (15) Politica în materie de proiectare a produselor ar trebui să abordeze uzura planificată a produselor din plastic și să vizeze creșterea gradului de reutilizare și proiectarea modulară în vederea reducerii deșeurilor de plastic?**
- (16) Elaborarea unor noi norme privind proiectarea ecologică ar putea contribui la îmbunătățirea posibilităților de reutilizare și a durabilității produselor din plastic?**

Produsele din plastic de unică folosință și cu durată scurtă de viață.

Din punctul de vedere al prevenirii generării de deșuri și al utilizării eficiente a resurselor, este de dorit să se ia măsuri pentru a evita proliferarea produselor cu durată scurtă de viață și a produselor de unică folosință (precum pungile din plastic), dacă se bazează pe o evaluare a

---

⁶⁰ Uzura planificată este o strategie de afaceri în care uzura unui produs (adică procesul prin care un produs devine depășit - adică, nu mai este la modă sau nu mai este utilizabil) este planificată și încorporată în acesta încă de la proiectarea sa; a se vedea: Slade, G., „Made to Break: Technology and Obsolescence in America”, Harvard University Press, 2006.

⁶¹ Numeroase aparate electrice, cum ar fi încărcătoarele pentru telefoane mobile, sunt închise ermetic și nu pot fi deschise pentru reparații.

⁶² Comisia Electrotehnică Internațională (IEC) și serviciile Comisiei. A se vedea: Studiul JRC și rapoartele: „Integration of resource efficiency and waste management criteria in European product policies”: <http://ict.jrc.ec.europa.eu/assessment/projects#d>.

ciclului de viață (LCA - Life Cycle Assessment) și pe o analiză a amprenteii ecologice a produsului⁶³.

Gadgeturile ieftine din plastic, oferite împreună cu produse de consum, articolele de divertisment, jucăriile cu durată scurtă de viață și alte categorii similare de produse sunt în general disponibile pe piață la prețuri care nu reflectă pe deplin costurile lor ecologice, în special pe cele de gestionare a deșeurilor. Același lucru este valabil și pentru produsele de unică folosință, cum ar fi pungile din plastic de unică folosință pentru cumpărături.

Pungile din plastic pentru cumpărături sunt emblematice pentru societatea de consum modernă: sunt ușoare, practice, fără valoare și adesea sunt aruncate după o singură utilizare. Cu toate acestea, presiunea pe care pungile din plastic pentru cumpărături o exercită asupra mediului este considerabilă. În 2010, 95,5 miliarde de pungile din plastic pentru cumpărături (1,42 Mt) erau puse pe piața UE, majoritatea (92%) fiind de unică folosință. Și mai îngrijorător este faptul că pungile din plastic contribuie în mod inutil la volumul de deșeurile de plastic din mediul marin, având aceleași efecte nefaste ca și alte deșeurile de plastic. Un exemplu elocvent: sacii din plastic au reprezentat 73% din deșeurile colectate de traulere de-a lungul coastei toscane⁶⁴. În urma consultării publice privind sacii din plastic pentru cumpărături, organizată în vara anului 2011, Comisia Europeană, în cadrul unei inițiative separate, evaluează opțiuni de reducere a volumului de pungile din plastic de unică folosință.

Dezvoltarea de instrumente bazate pe piață, luând în considerare indicatori de impact asupra mediului, poate fi o opțiune pentru descurajarea producției și consumului de produse din plastic cu durată scurtă de viață și de unică folosință. Această abordare și-ar găsi în cele din urmă justificarea în principiul „poluatorul plătește”.

La un nivel mai general, prețurile pot fi denaturate și pot contraveni bunelor practici de mediu⁶⁵. Un sistem care să reflecte adevăratul cost pentru mediu, de la extracția materiei prime până la producție, distribuție și eliminare, ar încuraja o producție mai sustenabilă și ar compensa disfuncționalitățile pieței. Achizițiile publice ecologice și instrumentele financiare precum taxele de mediu ar putea de asemenea contribui la ameliorarea acestei situații.

Întrebări:

(17) Ar trebui să se introducă instrumente bazate pe piață pentru a reflecta cu mai multă precizie costurile de mediu ale plasticului (de la producție până la eliminarea finală)?

(18) Cum poate fi abordată cel mai bine problema deșeurilor generate de produsele cu durată scurtă de viață și produsele de unică folosință?

5.6. Promovarea materialelor plastice biodegradabile și a bioplasticelor

Materialele plastice biodegradabile

Produsele din plastic biodegradabil⁶⁶ sunt adesea percepute drept o posibilă soluție la problema deșeurilor de plastic și atrag din ce în ce mai mult atenția publicului. Deși nu

⁶³ A se vedea http://ec.europa.eu/environment/eussd/product_footprint.htm.

⁶⁴ ARPA, ARPAT, DAPHNE II (2011), L’impatto della plastica e dei sacchetti sull’ambiente marino.

⁶⁵ OCDE, Environmentally harmful subsidies: challenges for reform, 2005.

⁶⁶ Prin „materiale plastice biodegradabile” se înțelege materiale plastice care pot fi descompuse de organisme vii – în special microorganisme din apă, CO₂, metan (CH₄) și eventual reziduuri netoxice (adică, biomasă).

reprezintă decât un segment mic de piață, producția de materiale plastice biodegradabile se efectuează în prezent la scară industrială și se preconizează că, în Europa, va ajunge de la 0,23 Mt/pa în 2007 la 0,93 Mt/pa în 2011⁶⁷.

Termenul „biodegradabil” însuși poate fi înțeles greșit de către consumatori. Deși eticheta „biodegradabil” ar putea fi interpretată ca însemnând „care permite o compostare la domiciliu”, în realitate, marea majoritate a materialelor plastice biodegradabile nu se pot descompune decât în condiții foarte specifice de temperatură și umiditate constant ridicate, precum cele oferite de instalațiile de compostare industrială, și nu sunt adecvate pentru compostarea la domiciliu, nici nu se descompun într-un timp rezonabil după ce au fost aruncate⁶⁸. Ar putea fi util să se stabilească o distincție clară între plasticul compostabil la domiciliu și cel care necesită o compostare industrială, precum și să se educe consumatorii cu privire la canalele de eliminare corespunzătoare. Informațiile confuze i-ar putea determina pe consumatori să nu ia suficiente măsuri de precauție în momentul eliminării din cauza interpretării greșite a etichetei „biodegradabil”, în sensul că articolele s-ar descompune rapid în condiții naturale.

Ar trebui de asemenea să se examineze afirmațiile legate de biodegradabilitate. De exemplu, fragmentarea plasticului îmbunătățit cu un agent oxidant (în general, o sare metalică) în prezența oxigenului, a căldurii și a luminii UV antrenează formarea de particule de plastic microscopice cu proprietăți similare celor ale plasticului în vrac. Reziduurile din oxo-degradare pot avea efecte necunoscute⁶⁹. Plasticul oxo-degradabil riscă să contribuie la volumul de microplastic care ajunge în mediul marin și, prin urmare, poate crește în mod semnificativ riscul de ingerare de către animale⁷⁰. Prezența unor agenți oxidanți în fluxurile de deșeuri de plastic poate de asemenea face mai dificilă reciclarea plasticului⁷¹. Ar trebui să se evalueze dacă utilizarea termenului „biodegradabil” trebuie să fie autorizată în acest caz.

O altă întrebare deschisă este în ce măsură plasticul biodegradabil poate fi o soluție pentru problema poluării marine cu plastic. Descompunerea în mediul marin depinde de mulți factori, cum ar fi tipul de produs, prezența suficientă a unor microorganisme relevante, temperatura apei și densitatea produsului. În cursul unor teste Plastral Fidene, s-a constatat că un amestec amidon-PCL⁷² se degradează în 20 - 30 de săptămâni în apele australiene, în vreme ce în compost se degradează în 20-30 de zile⁷³. În plus, numeroase materiale plastice biodegradabile nu se degradează în intestinele speciilor marine, iar leziunile vor rămâne probabil o problemă.

Există mai multe obstacole care trebuie eliminate pentru ca materialele plastice biodegradabile să pătrundă rapid pe piață. În lipsa unor progrese tehnice suplimentare în ceea ce privește proprietățile lor funcționale, acestea pot să nu fie adecvate pentru unele tipuri de ambalaje, cum ar fi cele pentru produse alimentare proaspete⁷⁴. Lanțurile de fabricație

---

⁶⁷ (BIOIS) (2012), Options to improve the biodegradability requirements in the packaging Directive, p. 30.

⁶⁸ (BIOIS) (2012), Options to improve..., *loc.cit.*, p. 21, 34.

⁶⁹ (BIOIS) (2012), Options to improve ..., *loc.cit.*, p. 15, 16, 23, 37

⁷⁰ Gregory, M.R., & Andradý, A.L. (2003) Plastics in the marine environment, în: A.L. Andradý (Ed.), Plastics in the Environment, Hoboken, N.J.: Wiley-Interscience, pp. 379-402.

⁷¹ STAP (2011). Marine Debris as a Global Environmental Problem. Global Environmental Facility, Washington, DC. 2011, p.21.

⁷² Policaprolactona (PCL).

⁷³ Nolan-ITUPty, Ltd, 2002, Report on Biodegradable Plastics – Developments and Environmental Impacts.

⁷⁴ (BIOIS) Plastic waste in the Environment, *loc.cit.*, p. 61.

existente, care utilizează de obicei plasticul pe bază de petrol, ar putea avea nevoie de adaptări costisitoare pentru a funcționa cu materialele plastice biodegradabile⁷⁵. Efectele exacte ale plasticului biodegradabil asupra mediilor acvatice, precum și toxicitatea compostului rămân subiecte de explorat⁷⁶. Sistemele existente de tratare a deșeurilor încă nu sunt capabile să separe în mod adecvat plasticul biodegradabil de plasticul convențional, ceea ce poate pune în pericol procesele de reciclare. Adaptarea tehnică ar putea crește costurile de separare, deoarece ar fi probabil necesare echipamente mai sofisticate.

În ceea ce privește compostarea materialelor plastice biodegradabile, ar fi necesare investiții în instalații de compostare care să asigure o pre-tratare suficientă și un proces de compostare adecvat.

- (19) Pentru ce aplicații ar merita să fie promovate materialele plastice biodegradabile și ce condiții-cadru ar trebui să se aplice?**
- (20) Ar fi oportun ca cerințele legale existente să devină mai stricte, făcând o distincție clară între materialele plastice compostabile în mod natural și cele biodegradabile tehnic? O astfel de distincție ar trebui să facă parte din informațiile obligatorii?**
- (21) Utilizarea plasticului oxo-degradabil ar necesita vreun tip de intervenție în scopul protejării proceselor de reciclare și, în caz afirmativ, la ce nivel?**

Bioplasticele

Deși piața este în continuare dominată de plasticul bazat pe petrol⁷⁷ (peste 99%), există o piață emergentă, în creștere, pentru bioplasticul produs din resurse regenerabile⁷⁸. Bioplasticele actuale sunt în general fabricate din amidon provenit din porumb, orez, trestie de zahăr sau cartofi.

Prefixul „bio” a fost clar definit de Comitetul European pentru Standardizare (CEN)⁷⁹. Cu toate acestea, consumatorii trebuie să fie pe deplin informați în legătură cu faptul că acest prefix se referă la originea resursei și nu la gestionarea sfârșitului duratei de viață. Deși majoritatea materialelor plastice biodegradabile sunt în prezent bioplastice, este de asemenea posibil să se producă materiale plastice biodegradabile din resurse bazate pe petrol sau o combinație de petrol și resurse biologice. În plus, unii biopolimeri, cum ar fi polietilena (PE) pe bază de bioetanol, nu sunt biodegradabili. Concurența cu producția alimentară, deja discutată pe larg în contextul biocarburanților, este o chestiune problematică foarte controversată în ceea ce privește bioplasticele. O creștere semnificativă a producției de bioplastice la un nivel comparabil cu cel al materialelor plastice convenționale ar putea avea un impact negativ asupra producției culturilor de uz alimentar utilizate pentru a fabrica bioplastice. Aceasta ar putea avea un impact negativ asupra economiilor în curs de dezvoltare și a economiilor în tranziție. S-a stabilit că există o legătură între creșterile de prețuri pentru porumb în urma creșterii producției de etanol în 2008 în SUA⁸⁰. O creștere a utilizării terenurilor și a prețurilor la materiile prime ar putea avea ca rezultat, pe lângă pierderea

⁷⁵ (BIOIS) (2012), Options to improve..., *loc.cit.*, p. 47/48.

⁷⁶ Pentru informații suplimentare, a se vedea: BIOIS (2012), Options to improve..., *loc.cit.*, p. 43.

⁷⁷ EUROPEAN COMMISSION, 2011, Packaging and Packaging Waste Statistics in Europe: 1998-2008.

⁷⁸ Plastic waste in the Environment, *loc.cit.*, p. 13.

⁷⁹ ftp://ftp.cen.eu/CEN/Sectors/List/bio_basedproducts/BTWG209finalreport.pdf

⁸⁰ Fortenbery, Randall T. and Park, Hwanil (2008), The Effect of Ethanol Production on the U.S. National Corn Price, Staff Paper Series, University of Wisconsin-Madison.

biodiversității prin transformarea terenurilor nefolosite și a pădurilor în câmpuri, o creștere a consumului agricol de apă și îngrășăminte. Aceste probleme nu ar viza bioplasticele fabricate din deșeuri agricole și subproduse ale culturilor de uz alimentar sau din alge de apă sărată.

Întrebare:

(22) Cum ar trebui privite bioplasticele în contextul gestionării deșeurilor de plastic și al conservării resurselor? Ar trebui să se încurajeze utilizarea bioplasticelor?

5.7. Inițiative ale UE legate de deșeurile marine, inclusiv deșeurile de plastic

Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin (MSFD) (2008/56/CE) are ca obiectiv atingerea unei bune stări ecologice pentru toate apele marine până în 2020. Directiva identifică deșeurile marine drept unul dintre factorii care determină buna stare ecologică, care este atinsă atunci când „proprietățile și cantitățile de deșeuri marine nu provoacă daune mediului costier și marin.” Deșeurile marine includ toate tipurile de deșeuri. Cu toate acestea, studiile au arătat că majoritatea deșeurilor găsite în mările și oceanele noastre sunt constituite din plastic.

În 2010, Comisia a prezentat criteriile care permit statelor membre să evalueze starea ecologică a mărilor lor în contextul MSFD⁸¹. Mai multe dintre aceste criterii se referă la deșeurile marine. Un grup de lucru dedicat deșeurilor marine a elaborat un tablou general al datelor și al metodologiilor existente pentru monitorizarea deșeurilor marine, în conformitate cu MSFD. Acesta a subliniat gravitatea problemei și nevoia urgentă de a continua realizarea de cercetări coordonate pentru a garanta o abordare comună a monitorizării și a atenuării efectelor. Grupul continuă să lucreze în special la armonizarea monitorizării și la estimarea costurilor asociate și a daunelor provocate de deșeurile marine⁸².

În paralel, Comisia a inițiat un dialog cu părțile interesate (producători de plastic, reciclatori, comercianți cu amănuntul, ambalatori, autorități portuare și maritime, ONG-uri) pentru a dezvolta parteneriate și acțiuni voluntare pentru a aborda problema deșeurilor marine. În plus, există o serie de proiecte și inițiative în curs, care vizează o mai bună înțelegere a surselor și a impactului deșeurilor marine, precum și explorarea unor soluții posibile. O prezentare generală a tuturor inițiativelor și posibilelor măsuri vizând remedierea acestei probleme se găsește într-un document de lucru separat al serviciilor Comisiei [document de lucru (2012) 365].

Succesul punerii în aplicare a politicii privind deșeurile este o condiție preliminară esențială pentru a evita introducerea deșeurilor de plastic în mediul marin. Există discuții cu privire la stabilirea de obiective pentru a ghida eforturile strategice și a monitoriza succesul acestora (de exemplu, în versiunea finală a declarației ministeriale OSPAR 2010). Viitoarele rapoarte elaborate în temeiul MSFD și proiectele în curs ar trebui să permită elaborarea unui scenariu de referință pentru UE în 2013, care ar putea fi utilizat pentru a stabili criterii de referință, etape și obiective strategice.

În cadrul anumitor convenții maritime regionale, sunt în curs de elaborare planuri de acțiune privind deșeurile marine. Pentru Marea Mediterană, o strategie privind deșeurile marine a fost aprobată în februarie 2012⁸³. Pentru Atlanticul de Nord-Est, pe lângă planul de acțiune prevăzut, proiectul „Recuperarea deșeurilor marine” (*Fishing for Litter*) va fi pus în aplicare

⁸¹ 2010/477/UE din 1 septembrie 2010.

⁸² JRC, Marine Litter – Technical Recommendations for the Implementation of MSFD Requirements, EUR 25009 EN, Luxemburg 2011.

⁸³ <http://www.mepielan-bulletin.gr/default.aspx?pid=18&CategoryId=10&ArticleId=95&Article=MEDITERRANEAN-SEA---The-COP-17-of-the-Barcelona-Convention-Adopts-the-Paris-Declaration>.

în mai multe domenii ale convenției. În plus, există multe inițiative la nivelul UE, inclusiv evoluții strategice, care reflectă tot mai fidel impactul deșeurilor marine, cum ar fi revizuirea Directivei privind instalațiile portuare de preluare (a se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei pentru o prezentare mai cuprinzătoare). Politica UE privind deșeurile prevede deja multe dispoziții care, dacă ar fi aplicate pe deplin, ar reduce semnificativ problema deșeurilor marine. Prezenta carte verde propune o serie de opțiuni strategice suplimentare care ar putea contribui la reducerea volumului deșeurilor marine. Cu toate acestea, ar trebui luate numeroase alte măsuri aflate în afara domeniului de aplicare al acestei cărți vezi, cum ar fi realizarea de studii comportamentale pentru a înțelege mai bine cum se poate crește nivelul de sensibilizare a consumatorilor.

Una dintre aceste măsuri constă în creșterea nivelului de sensibilizare a consumatorilor, lucru care a fost realizat în mai multe state membre, regiuni și comunități, de exemplu, prin organizarea de zile ale curățeniei pe plaje. Astfel de inițiative sunt numeroase și au loc la diverse niveluri în diferite zile, deoarece nu există nicio coordonare la nivelul UE a tuturor activităților în curs, în special pentru aceste evenimente de sensibilizare.

Întrebări:

- (23) **Ce alte acțiuni decât cele descrise în prezenta carte verde ar putea fi avute în vedere pentru a reduce deșeurile marine? Ar trebui ca anumite măsuri legate de deșeurile marine să fie coordonate la nivelul UE (de exemplu, prin crearea unei zile europene a curățeniei costiere)?**
- (24) **În propunerea sa pentru un nou program de acțiune pentru mediu, Comisia propune să se stabilească la nivelul UE un obiectiv de reducere cantitativă a deșeurilor marine. Cum poate stabilirea unui astfel de obiectiv să ofere valoare adăugată măsurilor vizând o reducere globală a cantității de deșuri de plastic? Cum s-ar putea stabili un astfel de obiectiv?**

5.8. Acțiuni la nivel internațional

Articolul 4 al Convenției de la Basel (BC) obligă părțile să asigure disponibilitatea unor instalații de eliminare adecvate pentru gestionarea rațională din punct de vedere ecologic a deșeurilor periculoase și a altor deșuri, care trebuie să fie situate, în măsura posibilului, pe teritoriul părții vizate, indiferent de locul eliminării. Această cerință generală se aplică și deșeurilor de plastic.

„*Noul cadru strategic*” pentru 2012 - 2021, adoptat în cursul celei de-a zecea Conferințe a Părților (CoP) din cadrul Convenției de la Basel din 2011, include printre obiectivele strategice gestionarea rațională din punct de vedere ecologic în materie de prevenire și minimizare a deșeurilor. CoP a decis de asemenea să mandateze un grup de experți tehnici să dezvolte un cadru pentru gestionarea rațională din punct de vedere ecologic a deșeurilor la nivel internațional⁸⁴.

Mai recent, parteneriatul mondial pentru gestionarea deșeurilor UNEP-IETC⁸⁵, creat în 2010, încearcă să promoveze, la nivel internațional, o abordare holistică a gestionării deșeurilor, servind drept platformă pentru consolidarea cooperării internaționale între părțile interesate. Sunt în curs de elaborare planuri de lucru pentru domenii prioritare sponsorizate, cum ar fi gestionarea deșeurilor solide, deșeurile marine și minimizarea deșeurilor, toate de o importanță crucială pentru gestionarea deșeurilor de plastic la nivel internațional. S-ar putea avea în vedere un domeniu prioritar specific pentru deșeurile de plastic.

⁸⁴ UNEP/CHW.10/CRP.25 din 20 octombrie 2011.

⁸⁵ <http://www.unep.or.jp/Ietc/SPC/activities/GPWM/GPWMFrameworkDocumentv.11282011.pdf>.

„*Noua politică de vecinătate*” și politica de preaderare pot juca un rol în promovarea măsurilor de îmbunătățire a gestionării deșeurilor de plastic și de abordare a provocărilor actuale. De exemplu, implicarea statelor învecinate de la sudul Mediteranei și din regiunea Mării Negre este esențială pentru a obține o bună stare ecologică, adică fără deșeuri de plastic, a acestor două mări⁸⁶.

Problema deșeurilor marine de plastic ar trebui să fie de asemenea ridicată în cadrul discuțiilor/forumurilor/planurilor de acțiune bilaterale și regionale. În plus, există o nevoie evidentă de a lega aceste cadre și acțiuni strategice de acțiunile întreprinse în cadrul UNEP, cum ar fi programul de acțiune pentru Marea Mediterană, care vizează consolidarea punerii în aplicare a Convenției de la Barcelona și minimizarea impactului deșeurilor marine de plastic.

Summitul Rio + 20 a fost o ocazie de a aborda problema deșeurilor marine la nivel mondial. Documentul final a recunoscut necesitatea de a continua eforturile vizând reducerea frecvenței și a efectelor factorilor de poluare marină, inclusiv deșeurile marine, mai ales cele de plastic, provenind dintr-o serie de surse terestre și marine, inclusiv transportul maritim și scurgerile de apă de pe uscat. A fost luat un angajament concret de a acționa până în 2025, pe baza datelor științifice colectate, pentru a reduce semnificativ volumul deșeurilor marine și a preveni astfel daunele asupra mediului costier și marin.

Întrebări:

- (25) UE ar trebui să acorde o prioritate mai mare deșeurilor de plastic în cadrul „noii politici de vecinătate”, în special în vederea reducerii volumului de deșeuri de plastic în Marea Mediterană și în Marea Neagră?**
- (26) Cum ar putea UE să promoveze mai eficient o acțiune internațională vizând îmbunătățirea gestionării deșeurilor de plastic la nivel mondial?**

---

⁸⁶ 56% din deșeurile municipale solide din Turcia sunt depozitate în depozite nereglementate.